

Hodnocení: 2 body – až příliš hrubě přehlížíte klíčový sociologický moment celého textu, totiž že účinky ME jsou hluboce nejednoznačné: co je disfunkční na úrovni jednotlivců, je mnoha způsoby funkční na úrovni sociálního systému; v tom Mertona skutečně desinterpretujete

Adam Staveník  
256321

## **MERTON, Robert (1968): The Matthew effect in science: The reward and communication systems of science are considered. *Science*, 159 (3810): 56-63**

Merton ve svém textu popisuje, jak vědci, na základě dobré reputace a obdržení různých cen, získávají mnohem větší uznání za svoji práci, než je tomu u jejich méně známých kolegů. Výsledky práce těchto vědců jsou více vidět, zatímco viditelnost přínosu méně známých autorů je snižována. Dochází tak k posilování pozic už známých a oceňovaných na úkor těch začínajících a neznámých. Merton o tomto jevu píše jako o Matoušově efektu.

Problém tohoto efektu tkívá v tom, že stratifikační systém pro rozvoj vědy, tedy například udělování cen, má odměňovat vědecký přínos, tedy oceňovat ty nejlepší a motivovat všechny ostatní. Ale podle Mertonova pojetí tento systém pouze dále posiluje postavení těch nahoře a ostatním vědcům spíše znemožňuje, aby se dostali na jejich úroveň. Důsledky působení Matoušova efektu podkopávají universalistické pojetí vědy, podle kterého mají všichni vědci stejnou šanci uspět a záleží pouze na výsledcích práce, nikoliv na jméně toho, kdo za ní stojí.

Alternativní název:

Cenami k rozvoji vědy?

Věda jako sociálně stratifikovaná instituce